

Asama

Komugi Ando

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuvataide Kankaanpää

Kuvataiteen koulutusohjelma

Maalauslinja

2011

Asama

Ando, Komugi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Maalauslinja
Toukokuu 2011
Hautala Päivi-Maria, Velhonoja Matti
UDK: 73/76, 17
Sivumäärä: 25

Asiasanat: maalaustaide, Japani, lapsuus, aikuistuminen, tulivuoret, muutto, identiteetti

TIIVISTELMÄ

Lopputyössäni yritän etsiä maalausteni ja maalausprosessini lähtökohtia. Palaan lapsuuteeni ja käyn läpi esimerkiksi kirjeenvaihtoa Japanissa asuvan siskoni kanssa. Pohdin myös muistoja, muutosta ja muuttumattomuuden tuomaa turvaa. Luonnon tuhoutuminen ja ihmisen aikuistumisen aiheuttama muutos näyttäytyvät lähes samanlaisena huolena tulevaisuuden tuntemattomuudesta.

Maalausteni alla ja prosessissa läsnä olevat peruskysymykset nousevat esiin kun käyn läpi menneisyyttä ja suhdettani siihen.

Asama

Ando, Komugi

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine Arts

May 2011

Hautala Päivi-Maria, Velhonoja Matti

UDC: 73/76, 17

Number of Pages: 25

Key Words: painting, Japan, childhood, maturation, volcanoes, moving , identity

In my thesis I try to find starting points for my paintings and painting process. I go back to my childhood and through for example correspondence with my sister who lives in Japan. I also reflect on my memories, the change and the safety that constancy brings. The destruction of nature and the change that maturation causes appear almost as the same kind of concern about the unknown future.

The basic questions that lie under my paintings and are present in the process come up as I go through my past and my relation to it.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 PAIKAN MUUTOS JA MUUTTO MIELIKUVITUSMAAILMASTA	6
3 ASIOITA JOTKA OVAT TEHNEET MINUT JA MAALAUKSENI	8
3.1 Vuori.....	8
3.2. Natori Hirofumi	10
3.3. Tunne.....	11
4 KIRJEENVAIHTOA PIKKUSISKONI KANSSA	12
5 LAPSUUS, MUUTOS JA MAALAUUS.....	21
5.1 Maalausten muutos.....	22
5.2 Menneisyys ja maalaus.....	23
6 YHTEENVETO	23

1 JOHDANTO

Aloitin maalaukseni suunnittelematta mitään, silti maalauksiini tulee jotain mitä olen ennen nähnyt, kuullut, lukenut tai ajatellut. Lapsuuden muistot ja traumatkin voivat helposti tulla maalauksissa esille. Joissakin tapauksissa tiedän tai luulen tietäväni mistä maalauksessa on kyse, mutta suurimmassa osassa töistäni en tiedä mistä olen lainannut tai saanut vaikutteita kuvamaailmani muotoihin tai tarinoihin. Aion nyt pohtia näitä maalauksiini liittyviä asioita ja muistoja.

Kylämaisema, 2009, akryyli ja kollaasi kankaalle

Lapsena luin paljon hyviä lastenkirjoja ja taruja joita äitini osti minulle ja siskolleni, mutta vielä yläaste- ja lukioikäisenäkin luin ja asuin Astrid Lindgrenin ja Michael Enden maailmoissa, enkä ollut kiinnostunut aikuistumisesta. Kuvittelin mielessäni kaikkea mitä ei ole olemassa, enkä halunnut ajatella todellisuutta.

Kasvoin yläasteikäiseksi asti pienessä kylässä josta muistan erityisesti kauniit riisipeltomaisemat ja tylsät koulut. Koulussa piti olla joko opiskelussa tai urheilussa hyvä. Olin alusta asti hylätty ja lisäksi koko meidän perheemme oli kylässä outo ulkopuolinen.. Ymmärrän nyt kuinka siellä en voinut tehdä muuta kuin olla kirjojen maailmoissa. Olen välillä miettinyt mitä lasten- ja nuortenkirjojen lukeminen teki minulle? Oliko sillä hyvä vaikutus kasvuuni? Luin vain kirjoja ja piileskelin kirjojen maailmassa, enkä halunnut nähdä todellisuutta.

Lukioikäisenä yhtäkkiä ajattelin ulkomaille menoa. Ajattelin, että jos muuttaisin siellä, tulisin vahvemmaksi tai muuta sellaista typerää. Mutta joitakin asioita ei voi muuttaa pelkästään ympäristön vaihtamisella. Haaveilin paremmasta maailmasta. Toisaalta olen aina haaveillut jostain muusta, en ikinä ollut tyytyväinen tässä ja nyt.

Kirjoitan minulle vahvimmat ja tärkeimmät asiat ja muistot jotka pystyn pukemaan sanoiksi. Pohdin lapsuuttani ja vahvimpia muistoja, asioita jotka ovat vaikuttaneet minuun. Ehkä siitä voi nähdä paremmin mitä minun maalauksissani on ja mistä kuvamaailmani on saanut alkunsa. Sillä kaikki eletty on pyörinyt maalaessani päässäni ja vaivannut minua, vaikka en olisi halunnutkaan.

2 PAIKAN MUUTOS JA MUUTTO MIELIKUVITUSMAAILMASTA

1.1.2006 aamuyöllä joskus kello kolmen neljän aikaan lähdin kotoa Japanista Suomeen. Oli outoa lähteä ulkomaille silloin, koska Japanissa uusivuosi ja uuden-

vuodenpäivä on tärkeä tapahtuma, eikä kukaan lähde silloin edes naapurissa käymään. Illalla pääsin Suomeen. Suomessa oli uusi tuoksu (minun pikkusiskonikin sanoi, että täällä on jokin oma tuoksu). Pimeällä moottoritiellä kulkevassa taksissa katselin katua. Moottoritie ja lumimaisema, valot ja ilta - kaikki näytti jotenkin 90-lukulaiselta. Ehkä sen takia, koska lapsena matkustelin äidin ja siskon kanssa paljon Japanissa. Äiti ajoi yöllä autoa ja minä ja siskoni makasimme takapenkillä ja sen takana olevalla tasolla takalasin alla ja katselimme moottoritien valoja ja tähtitaivasta. Oli kivaa mennä tuttavien luo kylään. Paluumatkalla saattoi olla haitteka olo kun piti lähteä kotiin ja ajatella huomisen koulupäivää (en luultavasti ollut tehnyt läksyjä.).

Riitta Oikawa vei minut junalla Liminkaan. Muistan junamatkasta vain peltomaiseman ja ystävällisen lihavan miehen. Limingan Taidekoulun vieressä meni joki ja joen toisella puolella jonossa hienot vanhat talot. Ajattelin heti Melukylän lapset -kirjan kylää. Kävelin monta kertaa talojen ohi katsellen ikkunoita ja haaveilin ihanasta lämpimästä ja paremmasta elämästä. Ensimmäisenä vuonna kaikki oli uutta ja mielenkiintoista. Ihastelin kaikkea näkemääni - jopa ikkunanlaudalle laitettava muovinen joulusähkökynttilä ja unikko -keittiöverhotkin näyttivät ihanilta. En vielä kukaan halunnut nähdä oikeata todellisuutta. Halusin oman mielikuvitusmaailmani todellisuuden tilalle. Niin ei kuitenkaan tapahtunut. Olin mielestäni paljon yksin, enkä ymmärtänyt mitään, kieltäkään. Oli vaikeaa ymmärtää eri kulttuurissa eläviä ihmisiä, olin joka päivä kulttuurishokissa. Kauan haaveiltu "joka päivä uutta!" oli itse asiassa kauheata. Silloin kävin paljon kävelyllä metsässä - se oli ainoa asia joka oli uutta ja samalla tuttua. Sain metsästä ja luonnosta paljon maalausideoita. Luonnossa oli aina jotain kiinnostavia muotoja, värejä tai hajuja.

Maalaan vieläkin puita ja metsiä, tai metsästä päähän jääneistä havainnoista suodattuneita kuvia. Nykyään mieleen jääneet kuvat luonnosta muuntuvat ja pelkistyvät niin, että työskentelen edes tajuamatta maalaavani "puuta" tai "metsää". Maalattessa aihe ei ole tärkeä, ajattelen siinä vaiheessa vain värejä tai muotoa. Joskus teos onnistuu heti, mutta yleensä ei. Välillä maalaus ei ole tarpeeksi mielenkiintoinen ja maalaan sen päälle. Maalauksen valmistumisen jälkeen huomaan maalauksen kuvaavan aivostani tulleet kuvia, esimerkiksi muistoja, jossain nähtyjä kuvia, joskus kuultuja tarinoita, arkipäivän esineitä. Todellisuudessa tapahtuneet kuvat vaikuttavat todella maalauksen tarinoihin, mutta sekoittuvat keskenään ja pudottavat ylimääräiset asiat pois.

3 ASIOITA JOTKA OVAT TEHNEET MINUT JA MAALAUKSENI

3.1 Vuori

En ole ajatellut ennen asiaa, mutta maalaan paljon mielikuvitusvuoria. Naganon Asama-vuori on ollut aina tärkeä osa lapsuuteni maisemaa. Koulumatkalla katseilin Asama-vuorta ja tarkkailin tuleeko sen huipulta savua tai onko vuoren huipulla lunta. Jos huipulla näkyi lunta, se oli merkki siitä, että meillekin oli kohta tulossa lunta. Kun olin vanhempi, muutimme vuoren rinteelle. Sieltä katselin allamme kohoavaa vuorta ja aloin huolestua mitä tapahtuisi jos vuori purkautuisi? Japanilaisille vuoret ovat aina olleet pyhiä. Niiden rinteitä peittävät metsät, jotka ovat antaneet viljellyn maan lisäksi turvaa ja ravintoa ihmisille. Toisaalta piti olla myös aina peloissaan, että milloin se purkautuu. Vuori on kuin mahtava elävä henkiolento, se pelottaa meitä, mutta myös auttaa ihmisten elämää.

Temppeli, 2011, akryyli kankaalle

Huomasin, että minulla on kova ikävä vuoria, vaikka pelkäänkin niitä. Maalaan uudestaan ja uudestaan vuoria. Muistan vanhan japanilaisen puupiirroksen jossa on purkautuva Fuji, se on jossain aivoni nurkassa ja välillä maalaan kuvia vuoris-
ta, joista tulee punaista magmaa. Se on niin voimakas ja ihmeellinen näky, mutta en ole ikinä nähnyt purkautuvaa vuorta, enkä haluakaan nähdä. Luonto yhtäkkiä muuttaa itseään ja yllättää ihmisiä näyttäen meille voimiaan. Se näyttää ihmeellisen, uuden haljenneen maan maanjäristyksen jäljiltä. Luonnon tuhovoima pelottaa minua, mutta jos luonto tuhoutuu se on myös pelottavaa.

3.2. Natori Hirofumi

Kun olin lapsi, äitini vei minut lapsille tarkoitetulle luennolle jonka aiheena oli luonto. Siellä kerrottiin lapsille miten ihmiset ovat tuhonneet liikaa luontoa ja että sellainen pitäisi lopettaa ennen kuin maapallo tuhoutuu. Se luento oli lapsille liian suoraan selitetty, tai sitten minä olin liian nuori ympäristöongelmia sisällään kantavaksi uudeksi sukupolveksi, sillä sinä yönä en pystynyt nukkumaan ja ajattelin vain puolikasta maapalloa ja sitä kaivavia pahoja, isoja kaivinkoneita jotka olivat niin isoja, että kohta maapallo oli kaivettu melkein kokonaan tyhjiin ja luonto oli tosi vihainen minulle. Itkin ja kirjoitin luennon pitäjälle Natori Hirofumille: "Koh-ta maapallo tuhoutuu ja luonto on vihainen ihmisille. Pelottaa niin paljon, etten pysty nukkumaan. Mitä pitäisi tehdä?" Sain häneltä heti vastauksen. Ikävä kyllä postikortissa oli lentokoneen kuva ja ajattelin heti: voi ei, lentokonekin tuhoaa luontoa! No vastauksena oli kuitenkin jotain sellaista kuin: "luonto ei ole niin pelottava, kuuntele tuulen ääntä ja lintujen laulua". En muista tyydyttikö se vastaus minua, mutta pystyin nukkumaan, eikä luonto tuntunut enää niin vihamieliseltä.

Muistan, kuinka lapsena luonto oli niin pelottava, että pelkäsin ja toivoin kovasti esimerkiksi, että toivottavasti tuuli ei veisi meidän taloa tai, ettei tulisi kovaa maanjäristystä. Ala-asteella jokaisessa koulussa oli polttouuni roskia varten ja yhdellä siivoustunnilla näin talonmiehen heittävän sinne muovisen roskalaatikon! Sanoin sille, että siitä pääsee ilmaan dioksiinia ja maapallo tuhoutuu tai jotain sellaista. Siihen se ukko vain nauroi ja sanoi: "No, ihminen kuolee muutenkin!". Se oli kamala shokki. Kuolenko minä? Tuon ukon dioksiinien takia?! Pelästyin niin paljon, koska luonnossa ja luonnon tuhoutumisessa ajatus kuolemasta on vahvasti läsnä joka hetki.

Ikävä kyllä en muista kaikkea, mitä ajattelin lapsena. Harmittaa, että minusta on tullut se aikuinen, joka ei osaa muistaa lapsen mielellä. Muistan lapsuuden ajan muistot aikuisen silmin. En osaa sanoa milloin se tapahtui. Mutta tiedän unohtaneeni jotain, ja ajattelen nykyään eri tavalla kuin lapsena. Lukioikäisenä ajattelin, etten vielä saisi unohtaa tätä tunnetta aikuisena, mutta unohdin sen silti.

Tuulettunut, 2010, akryyli kankaalle

3.3. Tunne

Uskon, että maailmassa tulee aina olemaan sellaisia asioita joita ei voi sanoin kuvailla. Minulle tulee joskus sellainen tunne jota on vaikea kuvailla sanoilla. Se on lapsesta asti välillä tullut minuun. Silloin sormissa tuntuu todella sileältä ja aivoihin tulee maisema, jossa on monta pyöreää pientä hiekkadyyniä ja koko maisema on kiven värinen. Silloin tiedän, että tämä on se tunne. Toinen tunne on sen vastakohta, karkea tai piikikäs maisema, jonka väriskaala on dramaattisempi. Voin tuntea sen saman lailla sormenpäissäni.

Joskus kesällä olin ystäväni Soilen kanssa autossa kun meinasin nukahtaa ja minulle tuli se sileän maiseman tunne. Sanoin hänelle, että minulla on sormissa sellainen tunne, jota en voi kuvailla sanoin ja sitä on ollut lapsesta asti. Soile yllättäen vastasi, että hänelläkin on jokin tunne jota ei voi sanoilla selittää. Se tunne liittyy lapsuuden muistoihin. Hän muisti olleensa lapsena keittiössä ja pyörittelemässä sormenpäillään jotain. Se tunne tulee kuulemma joskus yhtäkkiä ja silloin hän maistaa suussakin saman maun mitä lapsuudessa silloin maistoi. Oli yllättävää, että jollain muullakin on asia jota ei voi selittää sanoin, mutta toisaalta ihmisten sanat eivät riitä kaikkien asioiden esittämiseen muutenkaan. Maailma on niin laaja, ettei sitä voi oikeastaan selittää ihmisten kielellä. Me vain lainaamme sanoja jotka tuntuvat olevan lähellä tarkoittamiamme asioita.

Myös muistot ovat haalistuneet niin paljon, että vahvoistakin muistoista en ole enää varma, että ovatko ne oikeasti muistoja vai kuvittelinko vain tapahtuvan niin? Vai oliko se unta? (Vaikka kyllä varmaan muistan tapahtumat suurin piirtein niin kuin ne tapahtuivat.) Muistan kuinka lukion opettajani sanoi, että pitää kirjoittaa aina mitä on tapahtunut, koska muistot katoavat jossain vaiheessa. Totta se on, minulla ei ole minkään näköistä muistoa siitä, mitä ajattelin lukionikäisenä tai mitä opin siitä hyvästä koulusta.

4 KIRJEENVAIHTOA PIKKUSISKONI KANSSA

Olen viimeisten viiden vuoden aikana käynyt kirjeenvaihtoa eri ihmisten kanssa. Varsinkin siskoni kirjeet ovat pistäneet minut miettimään. Myös jotkut niistä asioista ovat vaikuttaneet minun maalauksiiniikin. Hän tarkkailee kirjeissään ympäril-

lään ja mielessään tapahtuvia asioita ja kirjoittaa rehellisesti mitä mieltä kullakin hetkellä on. Siskoni on 3 vuotta sitten muuttanut Kiotoon opiskelemaan ja alkoi ensimmäistä kertaa asua yksin. Mielestäni siinä vaiheessa hänellä oli samanlainen ajatuksien muutos kuin silloin kun itse tulin Suomeen. Hän oli muuttaessaan myös samanikäinen kuin itsekin olin, aikuisen ja lapsen välissä. Emme halunneet aikuis-tua, emmekä halunneet ympärillä olevien asioiden ja ihmisten muuttuvan. Pikkuhiljaa ymmärsin, että asiat muuttuvat kokoajan, niin myös minäkin. Sille ei voi mitään.

Pikkusiskon kirje # 1

Hyvää uutta vuotta! Tänä uutena vuotena olen kokoajan töissä (Japanissa juhli-taan uudenvuoden aatto 3 päivää.). Päiväni kohokohta on junamatka Shinanotet-sudossa (junalinja), jonka ikkunasta näkyy suoraan edessä Asama-vuori. Joka kerta kun näen sen tuntuu yksinkertaisesti vain onnelliselta ja kaikki vaikeat asiat muuttuvat tarkoituksettomiksi. Olen huomannut, että Asama-vuori on minulle to-della tärkeä.

2.1.2011, Haruna

Minun vastaukseni

Kiitos kirjeestäsi. Minäkin olen huomannut Suomen vuorettomassa maisemassa, että vuori on minullekin tärkeä. Aina kun selitän ihmisille mistä olen kotoisin, en

miehelläni haluaisi puhua jostain Naganon talviolympialaisista 1998. Mieluummin kerron Asama-tulivuoresta, sen eri korkeudessa muuttuvista maan väreistä, linnuista jotka vuoren purkautumisvaaran aikana häipyvät koko metsästä, meidän pihalla virtaavasta paskajoesta ja kauan, kauan sitten meidän pihalle tulleista erikoisista kivistä. Mutta yleensä selitän lyhyesti: "Joo siellä on ollut joskus talviolympialaiset..." ja niin edespäin, koska kukaan ei tiedä mitään mistään Asamasta.

Pikkusiskon kirje # 2

Hei, mitä kuuluu? Kävin aikuistumisjuhlissaja kerron siitä (joka vuosi 20 vuotta täyttävälle nuorille kaupunki järjestää juhlat). Kaikilla tytöillä oli paksut meikit, enkä melkein enää tunnistanut kuka oli kuka, kaikki näyttivät drag queeneilta. Tänä vuonna värikkäät kimonot olivat suosittuja, itse olin yksin vanhanaikaisessa kimonossa (luultavasti hänellä oli äidin vanha kimono jota minäkin käytin omissa aikuistumisjuhlissani). Pojat olivat kasvaneet paljon pituutta, mutta vieläkin juoksentelivat samalla lailla kuin ala-asteikäisinäkin, eivät olleet ajan kuluessa muuttuneet. He olivat vieläkin yhtä tyhmiä. Tuli helpottunut olo. Ehkä pojat olivat muuttuneet menneistä ajoista, mutta minulle he näyttivät muuttumattomilta. Kun näen muuttumattomilta näyttäviä asioita, minulle tulee todella turvallinen olo. Ehkä en ole aikuinen vielä, koska en halua muuttua aikuiseksi. Jos ajattelen olevani aikuistunut, tai että voisin olla aikuinen, silloin vasta olen aikuinen, mutta haluan ikuisesti hihitellä ja juoksennella niiden poikien kanssa, niin kuin ala-asteella. Menneisyys on pelottavaa, aika kuluu ja sitä enemmän muistot muuttuvat

kauniimmiksi. Vaikka kokemus ei olisi ollut niin hyvä, siitä tulee kaunis muisto. Nykyään ajattelen vain tällaisia asioita.

1.2.2009, Haruna

Minun vastaukseni

Kiitos mielenkiintoisesta kirjeestäsi. Ihmiset asuvat muistoissa ja muistelevat niitä hyviä aikoja. Huonot muistot vain naurattavat myöhemmin ja vielä huonommista muistosta ei ole enää varma, että oliko se huonoa unta vai oikeasti minun muistojani? Huonoimpia muistoja muistelen aika harvoin, mutta ne hyökkäävät toisinaan todella voimakkaina aaltoina, minulle on käynyt niin. Mutta en ole varma osaanko muistaa yhtään muistoa oikein.

Muistot puhdistuvat kauniiksi tai unohtuvat kokonaan, ehkä ihmiset ovat rakennettu niin, että jaksaisimme elää ja olla tasapainossa. On hassua, että elämme tämänhetkisessä todellisuudessa, mutta se tapahtuu muistamalla muistoja ja kuvittelemalla tulevaisuutta, vaikka pitäisi enemmän nauttia nyt tämän hetkisistä asioista.

Luulen, että olet aikuistumassa, koska ajattelet ettet halua aikuistua. Minäkin joskus ajattelin kokoajan aikuistumista ja joskus tuntui siltä, että sitten kun aikuistun, mielikuvitus, lapsenomainen terävä tarkkailukyky, kaikki taikavoima häviää. Silloin ajattelin, etten halua unohtaa noita asioita, mutta silti unohdin. Esimerkiksi en muista millä tavalla ajattelin lapsena tai vaikka 16-vuotiaana? Kai olen jos-

sain vaiheessa aikuistunut. Lisäksi nykyään en ajattele aikuistumista tai lapsena olemista. Se ei ole elämän suurimpia tapahtumia, koska ihmiset kokoajan muuttuvat. Olen yrittänyt hyväksyä, vaikka en haluaisikaan, että ajat muuttuvat ja itsekin kokoajan muutun. Se pitää vain hyväksyä ja elää sen kanssa.

En ymmärrä miten minun lapsuuteni vaikuttaa nykyiseen minuun? Miten tarinoiden lukeminen silloin vaikutti siihen millainen olen nyt? Lapsena pienessä kylässä kavereiden kanssa minusta tuntui, etten kuulu tänne. Miten se vaikutti minuun? Vaikuttiko hyvän ja kalliin lukion käyminen minuun? Varmasti kaikki, mitä on kokenut vaikuttaa siihen millainen minä olen ja muistot ovat sen vaikutuksen merkkejä, ehkä.

Pikkusiskon kirje # 3

Merry Christmas!! Onko teillä luminen Joulukuukuu? Tänä vuonna on ollut muuallakin maailmassa kylmä talvi. Uutisissa sanottiin, että Puolassa oli merkittävän kylmä. Kylmyyden takia kuoli 36 koditonta. Miten voi olla tällainen maailma? Lisäksi seuraavissa uutisissa sanottiin, että Tokiossa joku ryhmä yrittää parhaansa suojella ja pitää elossa 1000-vuotiaasta kirsikkapuuta. Muistan kun jossain näin melkein kaatuvan vanhan kirsikkapuun jonka ympärille ihmiset olivat laittaneet tukipuita ja se eli juuri ja juuri. Minusta se näytti samalta kuin kuolemassa oleville vanhuksille laitetaan letkut ja yritetään pitää elossa sukulaisten ja ympärillä olevien ihmisten takia. Ajattelin sitä puuta katsellessa: "puu on elänyt tarpeeksi ja tehnyt tarpeeksi töitä, eikö sen voisi vapauttaa?" On tärkeämpiäkin asioita kuin

laittaa puulle tukipuita ja pitää sitä elossa, esimerkiksi kadulla kylmyyden takia kuolevien ihmisten pelastaminen. Vaikea uskoa, että joku vieläkin kuolee kylmyyteen, eikö sille voinut tehdä mitään? Seinä tai tuli, ei sen olisi tarvinnut olla mitään kovin ihmeellistä, mitä ihminen tarvitsee kylmyydestä suojautuakseen.

Tänään kävin kaupungilla. Siellä soi joulumusiikkia ja joka puolella oli hirveästi ihmisiä lahjaostoksilla. Kadunlaidalla oli kaksi kerjäläismunkkia, toisella silmät kiinni ja toinen lausumassa isolla äänellä sutraa. Molemmat erottuivat ihmisjoukosta. Siinä missä munkit seisoivat oli väen tungoksessa aukko johon kukaan ei mennyt sisälle. Kukaan ei mennyt munkkien lähelle, kukaan ei antanut mitään munkeille, en minäkään. Ajattelin: kiotolaiset temppelit saavat muutenkin turisteilta paljon rahaa, ja niin se onkin. Toisaalta ajattelin ulkopuolisena, että onpa maailma tullut kylmäksi. Siellä oli niin paljon ihmisiä, että minulle tuli huono olo kuin olisin ollut autossa.

20.12.2009, Haruna

Minun vastaukseni

Esivalmistelu kaatumiseen, 2009,
akryyli kankaalle

Kiitos kirjeestä. Uutisista kertomasi kaksi asiaa olivat todella mielenkiintoisia. Yhdessä maassa pidetään elossa ikivanhaa tarpeeksi elänyttä puuta, toisessa kadulla kuolee ihmisiä kylmyyteen. Siitä kirsikanpuusta syntyi maalaus. Minusta

"kuolemisen vapaus" oli jotain jännittävää ja minulle uusi ajatus, en ole ikinä ajattelut, että on vapaus kuolla. Minusta kuolema on aina ollut kauhea ja pelottava juttu, jos vaikka jää jotain tekemättä eläessä. Kaikista kauheinta olisi ympärillä olevat ihmiset jotka tulisivat surullisiksi tai järkyttyisivät. Mutta jos on elänyt tarpeeksi, niin ehkä silloin on vapaa kuolemaan. Vai ajattelisinko jonain päivänä iloisella mielellä: "joo, olen tehnyt tarpeeksi mitä haluan, nyt voin milloin vain kuolla"? En tarkoita mitään itsemurhajuttuja tai masennukseen liittyvää kuolemanhalua. Ihmiset ovat palvoneet pitkään elämistä ja ikuisuutta. Osaavatko he ikinä enää ajatella, että nyt voin lopettaa.

Minusta Japanissa ja ehkä muuallakin maailmassa tosi kauan eläneestä asiasta tulee pyhä, ihmiset palvovat kuolemattomuutta kuitenkin ja yrittävät suojella kauan eläneitä asioita. Jos jokin on todella vanha, ihmiset luulevat ja toivovat pyhän kuolemattomuutta, vaikka kaikki kokoajan muuttuu ja jonain päivänä kaikki hajoaa ja kuolee. Kyllä vanhat asiat ovat hienoja. Vuoret, kivet ja puut ovat nähneet historiaa. Kyllä olisi kiinnostavaa nähdä mitä vuoret ovat nähneet. Ihmiset istuttavat ja leikkaavat puita. Mutta jos puusta tulee todella vanha, ihmiset palvovat sitä ja alkavat suojella sitä. Milloin se muuttuu pyhäksi? Miksi se muuttuu pyhäksi? Ehkä se on sattumaakin. Jos elefanttimies olisi syntynyt Intiassa, hänestä olisi tullut pyhä norsu-guru. Vahingossa puista tuli korkeampi-arvoisia kuin puolalaiset 36 koditonta. Puita suojellaan niin kauan kuin ne elävät ja hengittävät. Kodittomien annettiin kuolla kylmyyteen. Ihmisten maailma on outo.

Pikkusiskon kirje # 4

Hei. Kiotossa on vihdoinkin syksy, joka paikassa tuoksuu kinmokuseilta (eng. Sweet Osmanthus, lat. Osmanthus fragrans). Se on ällöttävä haju, mutta kaikki sanovat tykkäävänsä siitä hajusta. Tykkään mieluummin siitä tuoksusta joka syntyy kun syksyllä sitä leikataan riisipellosta, kiinnitetään kimpuksi ja kuivatetaan telineen päällä. Tykkään siitä kuivausvaiheen tuoksusta. Kiotossakin on koulumatkan varrella yksi pelto. Aina kun pyörällä poljen sen ohi, muistan meidän lapsuutemme kylän. En muista yksityiskohtia, mutta muistan, että joka puolella oli riisipelloja ja keskellä oli yksi ainoa pitkä ja kapea tie. Ensin käveltiin ylös kalliomainen ylämäki, jossa oli laihoja puita ja ylämäen jälkeen alkoi se riisipeltomaisema. Ei mitään muuta ja kaukana näkyi pellon keskellä ala-aste. Monta kertaa järkyttyi: pitääkö taas kulkea tämä tie? Aina kun menen sen paikan ohi, tulee lapsuuden kylää ikävä, yksinäinen olo ja vatsaa alkaa kiristää. Siksi yritän aina haistella sitä pellon tuoksua, se auttaa. Tuoksut kutsuvat muistoja.

Tuoksuista tuli mieleen: muistatko kun olimme pieniä ja jos menimme autolla torin ohi jonka laidalla lukee iso kyltti: "Matsutake-sieniä", tai jossain poltettiin peltoa, niin yritimme haistella sienen hajua tai pellon polttamisesta lähtevää hajua? Ja äiti sanoo autolla mentäessä jonkun navetan ohi: "hyvä haju!". Varmaan hänkin muistaa mummolan (mummolla on lehmä).

8.10.2009, Haruna

Minun vastaukseni

Kiitos kirjeestäsi. Suomessa ei ole riisipelloja, mutta voin kuvitella miltä sinusta tuntuu kun menet riisipellon ohi. Ehkä pellonpolton haju on vain japanilaisten juttu, sillä esimerkiksi kun olen juomassa paahdettua teetä, minusta se on hyvä tuoksu, mutta suomalaiset saattavat sanoa: "haisee metsänpoltolta", eivätkä niin paljoa välitä siitä. Kyllä muistan yhdeksän vuotta kävellyn koulumatkan, tuoksutkin jotenkin, mutta minulle ne ovat jääneet mieleen ennemminkin kuvina ja maisemina. Muistan, että menomatalla oikealla näkyi Asama-vuori ja pellolla oli aina jonkun luokkakaverin vanhemmat töissä. Menin aina juosten kouluun, sillä olin aina aamulla myöhässä. Aina kun näin kaukana keskellä peltoa kävelevän koululaisen, ajattelen: "hyvä, joku muukin on myöhässä, en ole yksin!".

Vaikka minulla ei ole paljoa hyviä muistoja siitä lapsuuden kylästä, näköjään silti minulle kotikylä on juuri Asashina. Lapsuuden muistoissa näen aina sen vanhan rikkiäisen sadan euron vuokran talon jossa asuimme ja Asama-vuoren ja riisipellon. Joskus kun menin bussilla sen kylän ohi, minunkin sydämessäni kiristi. Muistelin, että siellä täällä asui luokkakavereita, en kyllä muista heidän nimiään enää. Mutta muistin maiseman ja tuli kauheasti ikävä sitä kylän maisemaa. Tuli mieleen mennä tarkistamaan omia muistojani, onko se paikka vielä olemassa? Vaikka tiedän, etten enää tulisi asumaan siinä kylässä, enkä haluaisikaan. Silloin tajusin sen olevan minun kotikyläni, vaikka sieltä ei ole hyviä muistoja.

5 LAPSUUS, MUUTOS JA MAALAUUS

Mitä? Mitä kirjoitan? En oikein ole löytänyt selkeää vastausta siihen kuinka lapsuuden muistoni ja pikkusiskoni kirjeet liittyvät maalaamiseen. Tiedän, että maalaukset ovat minun maalauksiani ja olen pikkuhiljaa yrittänyt antaa muodon ja värien vapautua, koska aiemmin omaa maalaustani selittävät kirjoitukseni eivät kuulostaneet minulta. Minun puheeni kuulosti siltä kuin yrittäisin esittää jotain muuta kuin itseäni. Maalausten selittäminen ja maalatessa maalausten ohjaaminen johonkin suuntaan tuntui oudolta. Niin kuin jotkut ihmiset nähtyään abstraktin maalauksen, yrittävät nähdä maalauksessa jonkun tunnistettavan muodon jonka voisi yhdistää johonkin ymmärrettävään. Sitä itsekin tein maalatessa ja se alkoi häiritsemään. Keskityin enemmän vain maalauksen väreihin ja muotoihin. Jos en mieti, mitä maalaan, niin mitä minä maalaan? Nyt tällä hetkellä olen sitä mieltä, että kaikki muistot ja kokemukset sekoittuvat minussa ja tulevat maalauksissa esiin lähes abstraktilla tavalla.

Rannalla, 2011, akryyli MDF-levylle

5.1 Maalausten muutos

Aloitin maalaamisen oikeastaan Limingassa. Silloin löysin sellaisen maalaustavan, jossa ensin teen luonnoksia metsässä ja siitä luonnoksesta vielä uuden luonnoksen. Tästä luonnoksen luonnoksesta teen maalauksen jonka pohjalta teen vielä toisen maalauksen. Prosessi on siis nelivaiheinen. Sillä tavalla alkoi todellisuuden kuvan pureskeleminen ja oman sisäisen suodattimen käyttö maalauksessa. Galleria Gjutarsin näyttelyn aikoihin (kolmannella vuosikurssilla) minua kiinnosti maalata tapahtumia ja asioiden kohtaamista, ja löytää arjesta mielenkiintoisia kohtauksia. Halusin kuvata liikettä, mutta huomasin, että sitä voi tehdä valokuvaamalla.

Nyt on alkanut sellainen aika, että en halua määritellä etukäteen maalauksen tarkoittavan jotakin tai päättää muotoja maalatessa. Haluan vapauttaa muodot ja värit, vaikka luulen maalauksiin väkisinkin tulevan asioita todellisuudesta, koska elän todellisuudessa ja saan vaikutteita ympäröivästä todellisuudestani kokoajan. Ehkä tällä tavalla voin saada paremmin herkemvät ja syvemmät asiat esille maalauksiini.

Pimeyden saari, 2011, akryyli MDF-levylle

5.2 Menneisyys ja maalaus

Maalatessa päässäni tulee ja menee muistoja, lapsuuden muistoja ja traumoja. Ne tulevat ja menevät täysin sen enempää niihin huomiota kiinnittämättä. Niin kuin mummo istuu telkkarin edessä sohvalla, kuva vain pyörii edessä ja mummon ajatus on jossain muualla. Vähän siihen tapaan minulle tapahtuu maalauksen ja muistojen välissä. Välillä muistot voittavat. Maalaaminen on välillä sellaista minulle. Ajatukset muuttuvat ympäristön mukaan ja sitä myötä myös maalauksetkin.

6 YHTEENVETO

Minun pikkusiskolleni pelottavinta oli muuttuminen. Hän ei halunnut, että lapsuuden kaverit muuttuvat paksumeikkisiksi hirviöiksi. Hän haistaa ja muistaa yliopiston koulumatkalla olevasta pellosta lapsuuden kylän. Joskus kun en ensimmäistä kertaa mennyt uutena vuo-

Suoja, 2009, akryyli MDF-levylle

tena kotiin Japaniin, hän oli shokissa kun meidän perinteemme ei enää jatkunutkaan, eikä ollutkaan niin kuin aina edellisinä vuosina. Minullekin jotkut muuttumattomat asiat tuovat turvallisuuden tunteen. Vuori on ihmismaailmalle lähes muuttumaton asia ja se on minullekin tärkeä. Vuoret tuovat

minulle kotoisan ja turvallisen olon, vaikka ne ovat samalla vaarallisia. Kivikin on lähes muuttumaton ja aihe jota maalaan yhä uudelleen ja uudelleen.

Jotkut muuttuvat asiat kauhistuttavat minua. Huomasin sen viimeksi kun näin mummoa viiden vuoden jälkeen: hän oli vanhentunut! Naama täynnä ryppyjä kuin bulldogilla. Hän oli myös kutistunut kauheasti, käveli todella hitaasti ja kokoajan kumarassa asennossa. Ennen mummo hoiti minua, mutta nyt meidän piti huolehtia hänestä. Vaikka tiedän, että kaikki muuttuu ja kuolee tai hajoaa, se oli kuitenkin jotenkin shokki yhtäkkiä kohdata se tosiasia, että mummokin on niin vanha ja voi kuolla kohta.

Luonnon tuhoutuminen on kauhistuttava asia ja joka vuosi kokoajan pahemmaksi muuttuva maapallon ympäristön suhteen tulee todella ahdistava olo. Jos ostan vaikka kallista eko-pesuainetta, ajattelen toisaalta, että se ei taida auttaa enää. Tiede ja tekniikan kehitys myös ahdisti minua. Siinä mielessä ajattelen, että ennen oli paremmin.

Kasvatusvaihe, 2011, akryyli MDF-levylle

Ehkä ihmiset on ohjelmoitu maapallon tuhoajiksi. Mutta sain kuulla, että olemme kaikki tähtipölyä ja jos maapallo räjähtää oikeasti, minusta tulee taas tähtipölyä. Niin siten kiertäyssysteemit toimivat toisaalta taas kerran. Kuitenkin, jokaisella on muutoksen pelko ja muuttumattomuuden turva, vaikka yritän

ymmärtää kaiken koko ajan muuttuvaksi. Ehkä siksi maailmassa on uskontoja ja vanhoista japanilaisista puistakin tuli pyhiä.

Aikuistuminen on uhka lapselle ja nuorelle. Minun aikuistumisprosessini ja ihmiseksi kasvamisen prosessi voi olla vielä kesken. Mutta olen ymmärtänyt, että ei voi odottaa asioiden muuttuvan paremmiksi, ellei itse ole valmis muuttumaan. Parempia paikkoja ei ole olemassa, nykyhetkeen pitää tyytyä ja löytää tylsästä päivästä mielenkiinto elämään. Aikuistuminen on luopumista, unohtamista, virran mukana elämistä, välinpitämättömänä olemista, muutoksen hyväksymistä ja ehkä pikkuhiljaa kuolemista.

Lapsuuden muistot tekevät minusta sen mitä olen juuri nyt. Myös nykymaailma ja elinympäristö vaikuttavat siihen. Sekunti sekunnilta kaikesta tapahtuvasta tulee mennyttä ja muistoja. Muistot muuttuvat kauniiksi ajan myötä. Ehkä ihmiset on rakennettu niin, jotta jaksaisimme olla tässä maailmassa.